

RÖDA TRÅDEN

SO:

GEOGRAFI, HISTORIA,

RELIGIONSKUNSKAP OCH SAMHÄLLSKUNSKAP

F-KLASS–ÅK 5

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
F-KLASS	<u>GEOGRAFI, HISTORIA, RELIGIONSKUNSKAP, SAMHÄLLSKUNSKAP</u>	
	<i>Att leva tillsammans</i>	
	Livet förr och nu	Känna till hur folk levde förr
	Migration	Känna till varför man flyttar
	Livsfrågor - Gott – ont Rätt - orätt	Veta hur man är en bra kompis
	Trafik	Känna till enkla trafikregler Gå på rätt sida Varför ska man använda övergångsställe
	Normer och regler i elevens livsmiljö	Känna till skolans regler Känna till skolans värdegrundsord
	<i>Att leva i närområdet</i>	
	Yrken	Känna till att det finns olika yrken
	<i>Att leva i världen</i>	
	Jul och påsk	Känna till varför vi firar jul och påsk
	Miljöfrågor	Sortera de vanligaste soporna Känna till vad allemansrätten innebär
	Mänskliga rättigheter	Känna till vad barnkonventionen innebär
	Aktuella händelser	Delta i diskussioner omkring aktuella händelser
	<i>Att undersöka verkligheten</i>	
	Rumsuppfattning	Rita av sitt rum
	Dåtid, nutid och framtid	Förstå tidsbegreppen
ÅK 1	<u>GEOGRAFI, HISTORIA, RELIGIONSKUNSKAP, SAMHÄLLSKUNSKAP</u>	
	<i>Att leva tillsammans</i>	
	Livet förr och nu	Känna till några skillnader på livet förr (ca 100 år sedan) och nu
	Migration	Känna till några orsaker till att man flyttar
	Livsfrågor Kamratskap	Ge exempel på vad som kännetecknar en god kamrat
Trafik	Gå på rätt sida, varför man ska använda övergångsställen, varför man ska använda reflex	

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
ÅK 1	Normer och regler i elevens livsmiljö	Känna till skolans regler och vilka konsekvenser man får om man bryter mot dem Känna till värdegrundsorden och dess innebörd
	Att leva i världen	
	Jul, påsk, midsommar, Alla Helgons dag	Känna till varför vi firar olika högtider
	Berättelser ur GT	Kunna återge någon berättelse ur GT
	Miljöfrågor	Kunna sortera de vanligaste soporna rätt Känna till vad allemansrätten innebär
	Mänskliga rättigheter	Känna till vad barnkonventionen innebär
	Klassråd	Känna till hur ett klassråd går till
	Aktuella händelser	Delta i diskussion kring aktuella händelser
	Att undersöka verkligheten	
	Rumsuppfattning	Kunna göra en enkel bild/modell av klassrummet
	Dåtid, nutid och framtid	Kunna göra en tidslinje över ett händelseförlopp t.ex. en dag
	<u>GEOGRAFI, HISTORIA, RELIGIONSKUNSKAP, SAMHÄLLSKUNSKAP</u>	
	Att leva tillsammans	
	Livet förr och nu	Kunna göra enkla jämförelser mellan livet förr o nu
	Migration	Känna till några orsaker till att man flyttar.
	Livsfrågor -relationer	Delta i samtal kring relationer
	Trafik	Veta hur en cykel ska vara för att vara säker och varför man ska använda reflex
	Normer och regler i elevens livsmiljö	Känna till skolans regler och vilka konsekvenser man får om man bryter mot dem Känna till värdegrundsorden och dess innebörd
	Att leva i närområdet	
	Samhällsfunktioner	Känna till polis, brandkår och ambulans
	Yrken	Kunna berätta lite mer om ett yrke
	Att leva i världen	
	Jul, påsk, midsommar, Alla Helgons dag, Nationaldagen	Känna till varför vi firar olika högtider.
	Berättelser ur NT	Kunna återge någon berättelse ur NT
	Miljöfrågor	Kunna sortera de vanligaste soporna rätt Känna till vad allemansrätten innebär

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
ÅK 2	Mänskliga rättigheter	Känna till vad barnkonventionen innebär och BRIS står för
	Klassråd	Känna till hur ett klassråd går till
	Pengars användning och värde	Känna till vad pengar kan användas till och hur man betar sig när man använder pengar
	Aktuella händelser	Delta i diskussion kring aktuella händelser
	Att undersöka verkligheten	
	Samla och bearbeta information	Kunna hålla ett kort och enkelt framförande
	Rumsuppfattning	Kunna rita bilder och/eller göra modeller av skolgården. Kunna orientera sig på en skolgård
	Dåtid, nutid och framtid	Kunna göra en tidslinje över ett händelseförlopp t.ex. mitt liv
ÅK 3	<u>GEOGRAFI, HISTORIA, RELIGIONSKUNSKAP, SAMHÄLLSKUNSKAP</u>	
	Att leva tillsammans	
	Livet förr och nu	Kunna redogöra för några skillnader i samhället förr och nu
	Migration	Känna till några konsekvenser av att man tvingas flytta
	Livsfrågor – könsroller, jämställdhet	Ha förståelse för hur könsroller och jämställdhet påverkar människor
	Trafik	Veta hur man betar sig i trafiken, trafikregler
	Normer och regler i elevens livsmiljö	Kunna skolans regler och vilka konsekvenser man får om man bryter mot dem Kunna värdegrundsorden och dess innebörd Känna till några regler i olika sportsammanhang
	Att leva i närområdet	
	Mark, vatten, klimat	Känna till hur naturföreteelser skapat landskapet
	Björklunge - Uppsala	Känna till hur platser, byggnader och föremål har påverkat levnadsvillkoren
	Kyrkans roll	Ge exempel på hur kyrkans roll påverkat levnadsvillkoren för människor
	Olika religioner	Jämföra olika religioner, kristendom, islam och judendom

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
ÅK 3	Att leva i världen	
	Kontinenter och världshav	Kontinenternas läge samt namnge världsdelar och hav.
	Urtiden	Beskriva livets uppkomst och utveckling
	Forntiden	Beskriva människans uppkomst och levnadsvillkor, viktiga händelser, använda tidslinjer och tidsbegrepp
	Spår av forntiden	Beskriva spår av forntiden.
	Mytologi	Återge berättelser om gudar och hjältar i olika myter
	Årets alla högtider	Ge exempel på några högtider
	Symboler och berättelser inom kristendom, islam och judendom	Ge exempel på någon högtid i kristendom, islam och judendom Göra jämförelser av olika symboler och berättelser
	Miljöfrågor	Beskriva hur olika handlingar i vardagen kan påverka miljön
	Mänskliga rättigheter	Ha grundläggande kunskaper om några mänskliga rättigheter och barnets rättigheter och visa det genom att ge exempel på vad det kan innebära i skolan och hemma
	Klassråd	Beskriva hur möten brukar organiseras och genomförs
	Pengars användning och värde	Beskriva några olika betalningsformer och ange vad några vanliga varor och tjänster kan kosta
	Aktuella händelser	Ta del av enkel information i olika medier och samtal om elevnära samhällsfrågor
	Att undersöka verkligheten	
	Samla och bearbeta information	Kunna söka information om samhället och naturen
	Rumsuppfattning	Kunna göra en enkel bild/modell av vägen till skolan
	Tidsbegrepp	Kunna i viss utsträckning använda tidslinjer och några olika tidsbegrepp för att ange händelser i tid

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
ÅK 4	<u>GEOGRAFI</u>	
	<i>Livsmiljöer</i>	
	Sveriges natur- och kulturlandskap	Ha grundläggande kunskaper och föra enkla resonemang om enkla samband om processer som formar och förändrar natur – och kulturlandskap
	Nordens natur- och kulturlandskap	Ha grundläggande kunskaper och föra enkla resonemang om enkla samband om processer som formar och förändrar natur – och kulturlandskap
	Nordens naturresurser	Känna till de viktigaste av Nordens naturresurser
	Befolkningsfördelning i Sverige och Norden	Förstå varför människor bor där de bor
	<i>Geografins metoder, begrepp och arbetsätt</i>	
	Sveriges landskap	Ha grundläggande kunskaper om Sveriges namngeografi.
	Kartkunskap	Undersöka omvärlden och använda kartor
	Centrala ord, begrepp, t.ex. fjäll, sund, udde	Förstå vanligt förekommande begrepp som används i geografi
	<i>Miljö, människor och hållbarhetsfrågor</i>	
	Miljömedvetenhet och hållbar utveckling	Resonera om frågor som rör hållbar utveckling
	<i>Livsmiljöer</i>	
	Insamling och mätningar av geografiska data från närområdet	Göra och tolka insamlingar och mätningar av geografiska data
	Fältstudier för att undersöka natur- och kulturlandskap	Göra enkla fältstudier med hjälp av karta
	<u>HISTORIA</u>	
	<i>Kring forntiden och medeltiden, till cirka 1500</i>	
	Repetera de utmärkande dragen för stenålder, bronsålder och järnålder	Ha grundläggande kunskaper om historiska förhållanden under de olika tidsperioderna.
	Vikingatidens resor	Kunna enkelt berätta om syftet med vikingarnas resor
	Medeltidens handelssystem	Känna till Hansans betydelse för handeln
	Nordiska staternas bildande och kristendomens införande i Norden	Känna till hur samhället påverkades av dessa händelser
	Likheter och skillnader i levnadsvillkor	Känna till människornas olika levnadsvillkor och hur de förändrats över tiden

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna	
Åk 4	<i>Hur historia används och historiska begrepp</i>		
	Hur forntiden och medeltiden kan avläsas i våra dagar	Eleven kan tolka, visa på spår av historien i vår tid	
	Hur historiska personer och händelser skildras i olika tider	Känna till några historiska personer och händelser från denna tidsperiod	
	Olika historiska begrepp	Känna till några historiska begrepp	
	<u>RELIGIONSKUNSKAP</u>		
	<i>Religioner och andra livsåskådningar</i>		
	Berättelser från fornskandinavisk och äldre samisk religion	Beskriva några grundläggande drag i fornskandinavisk och samisk religion	
	<i>Religion och samhälle</i>		
	Kristna högtider och traditioner	Redogöra för några kristna högtider och traditioner	
	Spår av fornskandinavisk religion	Ge exempel på hur fornskandinavisk religion kan iakttas i dagens samhälle	
	<i>Identitet och livsfrågor</i>		
	Olika livsfrågor		
	<i>Etik</i>		
	Etiska begrepp	Föra ett etiskt resonemang om begrepp rätt och orätt	
	Moraliska frågor	Föra enkla resonemang om vardagliga moraliska frågor	
	<i>Religioner och andra livsåskådningar</i>		
	Islam och judendom	Känna till likheter och skillnader mellan islam och judendom	
	<u>SAMHÄLLSKUNSKAP</u>		
	<i>Individer och gemenskaper</i>		
	Familjen och olika samlevnadsformer, sexualitet, könsroller och jämställdhet	Föra enkla resonemang om hur individer och grupper kan påverka beslut på olika nivåer	
	Nationella minoriteter i Sverige (samer, tornedalingar och sverigefinnar), ursprung och kultur	Göra enkla jämförelser mellan grupperna	
	<i>Samhällsresurser och fördelning</i>		
	Relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion	Vad en enkel hushållsbudget innehåller	

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
Åk 4	<i>Beslutsfattande och politiska idéer</i>	
	Demokrati i klass och elevråd	Har grundläggande kunskaper om vad demokrati är och hur demokratiska beslutsprocesser fungerar
ÅK 5	<u>GEOGRAFI</u>	
	<i>Livsmiljöer</i>	
	Europeiska natur- och kulturlandskapen	Ha grundläggande kunskaper och föra enkla resonemang om enkla samband om processer som formar och förändrar natur – och kulturlandskap
	Europas naturresurser	Ha grundläggande kunskaper och föra enkla resonemang om enkla samband om processer som formar och förändrar natur – och kulturlandskap
	Befolkningsfördelning i Europa	Ha grundläggande kunskaper och föra enkla resonemang om enkla samband om processer som formar och förändrar natur – och kulturlandskap
	<i>Geografins metoder, begrepp och arbetssätt</i>	
	Nordens länder	Ha grundläggande kunskaper om Nordens namngeografi
	Europas länder	Ha grundläggande kunskaper om Europas namngeografi
	Kartkunskap	Undersöka omvärlden och använda kartor
	Centrala ord och begrepp t.ex. alper, tundra	Förstå vanligt förekommande begrepp som används i geografi
	<i>Miljö, människor och hållbarhetsfrågor</i>	
	Miljömedvetenhet och hållbar utveckling	Resonera om frågor som rör hållbar utveckling
	<u>HISTORIA</u>	
	<i>Kring forntiden och medeltiden, till cirka 1500</i>	
	Några av de europeiska upptäcksresorna	Känna till några upptäcksresande från denna tidsperiod
	<i>Norden och Östersjöriket Sverige cirka 1500-1700</i>	
	Nordens och Östersjöområdets deltagande i globalt utbyte.	Känna till handeln runt Östersjön och dess betydelse
	Svenska statens framväxt och organisation	Känna till hur Sverige växte fram
	Svenska Östersjöriket	Känna till Sveriges roll i handeln kring Östersjön

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna	
ÅK 5	Reformationen	Känna till vad reformationen var för något och vad det betydde för det svenska samhället	
	Historiska källor	Kunna använda enkelt historiskt källmaterial för att dra slutsatser om skillnader i människors levnadsvillkor	
	<i>Hur historia används och historiska begrepp</i>		
	Hur 1500- och 1600-talet kan avläsas i våra dagar	Känna till historiska spår i vår närmiljö	
	Hur historiska personer och händelser skildras i olika tider	Känna till några historiska personer och händelser från denna tidsperiod	
	Olika historiska begrepp	Känna till några historiska begrepp	
	<u>RELIGIONSKUNSKAP</u>		
	<i>Religion och samhälle</i>		
	Kristna högtider och traditioner	Göra enkla jämförelser mellan kristendomens betydelse för svensk kultur- och samhällsliv förr och nu	
	<i>Identitet och livsfrågor</i>		
	Olika livsfrågor	Föra enkla resonemang hur livsfrågor skildras i olika livssammanhang	
	<i>Etik</i>		
	Etiska begrepp	Föra ett etiskt resonemang om begreppen jämlikhet och solidaritet	
	Moraliska frågor	Känna till likheter och skillnader mellan islam och judendom	
	<u>SAMHÄLLSKUNSKAP</u>		
	<i>Individer och gemenskaper</i>		
	Sociala skyddsnet för barn t.ex. skolsköterska och socialtjänst	Veta vilken hjälp man kan få av samhället i utsatta situationer	
	<i>Information och kommunikation</i>		
	Informationsspridning i olika medier, utveckla ett kritiskt och analytiskt granskande	Förstå skillnader mellan olika sorters information och utveckla ett kritiskt och analytiskt granskande	
	Hur sexualitet och könsroller framställs i olika medier		
Hur man urskiljer budskap, avsändare och syfte i olika medier	Kritiskt granska reklam i olika medier		

Årskurs	Centralt innehåll	Bör kunna
ÅK 5	<i>Rättigheter och rättsskipning</i>	
	Mänskliga rättigheter inkl. barnkonventionen	Känna till och redogöra för innebörden av de mänskliga rättigheterna och barnets rättigheter
	<i>Samhällsresurser och fördelning</i>	
	Vad är skatt och vad används den till	Känna till vad skatten används till
	<i>Beslutsfattande och politiska idéer</i>	
Hur man kan påverka beslut	Föra enkla resonemang om hur demokratiska värden och principer kan kopplas till beslut	